Stortingets kommunal- og forvaltningskomité

14.10.2026

Innspill til statsbudsjettet 2027 fra FIN – Foreningen for innovasjonsselskaper i Norge

I omstillingen av Norge har innovasjonsselskapene en sentral rolle. De utgjør en innovasjonsinfrastruktur som kobler sammen gründere, etablert næringsliv, forskning/akademia og kapital for å utvikle fremtidens næringsliv.

Norge og verden står overfor store omstillinger de kommende årene. Koblingen mellom forskning, innovasjon og tilgang på risikokapital, og forsvar og beredskap, står helt sentralt i den europeiske, den norske og nå også den nylig publiserte nordiske "Draghi-rapporten". Sikkerhet, beredskap og grønn omstilling kan ikke oppnås uten raskere teknologisk innovasjon.

Regjeringens forslag til statsbudsjett, innebærer kutt både til investeringer i forskning og utvikling (FoU) og til entreprenørskap og innovasjon, i en tid der landene rundt oss trapper opp innsatsen. Til tross for at budsjettforslaget inneholder flere signaler om at teknologi skal bidra til å løse samfunnsutfordringer, svekkes flere av virkemidlene som skal hjelpe selskaper med å utvikle, finansiere, eksportere og skalere disse teknologiløsningene. Det er bekymringsfullt både for fremtidig sikkerhet, verdiskaping og velferd.

For å få frem nytt og nyskapende næringsliv over hele landet og utvikle flere høyvekstforetak, trenger Norge:

- Et velfungerende innovasjonsøkosystem gjennom hele verdikjeden fra FoU, til oppstart, skalering og eksport
- Målrettede virkemidler som setter fart på kapitalmarkedet
- Et innovasjonsfremmende skatte- og avgiftssystem.

Næringsutvikling i hele landet

Kap. 533 Regional og distriktsutvikling, post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling

Virkemidlene på post 61 bidrar til å styrke innovasjon, omstilling og vekst i bedrifter over hele landet. Når posten i praksis kuttes med 24,1 millioner kr. ved at den ikke prisjusteres, svekkes handlingsrommet for viktige program og virkemidler for å få frem nytt og nyskapende næringsliv som bidrar til regional utvikling.

Inkubasjonsprogrammet er et av programmene som finansieres over denne posten. Programmet spiller en nøkkelrolle i å identifisere, utvikle og skalere oppstartsbedrifter og vekstselskaper og dermed bidra til å bygge fremtidens næringsliv.

Inkubasjonsprogrammet består av 37 inkubatorer i alle landets fylker. Mer enn 2000 bedrifter, både oppstart og etablert næringsliv, mottar bistand fra inkubatorene til å etablere og skalere sin virksomhet. Gjennom programmet tilbys de kompetanse, nettverk, tilgang til kapital og forskningsmiljøer som gjør at de raskere kan kommersialisere nye løsninger.

Næringslivets Hus, Middelthunsgate 27 / PB 5490 Majorstuen, N-0305 Oslo
Tel: +47 913 03 318 / Org.nr.: 985 656 231 / trine.ellingsen@abelia.no / **fin.no**

Det er stor etterspørsel etter å delta i programmet, og en stor utfordring for næringslivet - særlig i distriktene – er mangel på relevant kompetanse og nettverk. Dette hemmer både etablering av nye vekstbedrifter og utvikling av eksisterende virksomheter.

Vi foreslår:

Kap. 533 Regional og distriktsutvikling, post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling prisjusteres med en økt bevilgning på 24,1 millioner kr. for å utvikle nye vekstbedrifter og omstille bedrifter over hele landet.

Økt forskningsbasert innovasjon i hele landet

Kap. 533 Regional og distriktsutvikling, post 69 Mobilisering til forskningsbasert innovasjon

Regjeringen har som mål å øke næringslivets investeringer i FoU og styrke næringslivets konkurransekraft internasjonalt. Samtidig foreslår regjeringen i sitt budsjettforslag å avvikle tilskudd til FORREGION. Programmet gir bedrifter med liten, eller ingen erfaring med forskning støtte til små prosjekter for å teste ut samarbeid med forskningsmiljøer i sitt innovasjons- og omstillingsarbeid.

FORREGION kan vise til gode resultater med økt deltakelse fra næringslivet i FoU-prosjekter over hele landet. FORREGION har bidratt til at 1900 bedrifter har fått kompetansemegling og tatt i bruk forskning i sitt innovasjonsarbeid i 2025. Det bidrar i neste omgang til at bedrifter kvalifiserer seg til Forskningsrådets næringsrettede virkemidler og til deltakelse i EUs forsknings- og innovasjonsprogram. Om lag 30 prosent av bedriftene har minst en registrert FoU-aktivitet i løpet av de to påfølgende årene etter første FORREGION-prosjekt. Videre rapporterer et flertall at FORREGION har bidratt til at virksomheten vil ta i bruk FoU i sitt videre innovasjonsarbeid.

Norsk næringsliv investerer for lite i FoU, relativt til andre nordiske land. Dersom næringslivets forskningsinnsats skal økes, ikke minst blant små og mellomstore bedrifter, er det avgjørende å ikke kutte mobiliseringsmidler til økt forskningsinnsats.

Vi foreslår:

Distriktsnæringslivets tilgang på forskningsbasert kunnskap styrkes ved å opprettholde og prisjustere FORREGION til 70 millioner kr. for 2027.

Nasjonal medfinansiering av DIGITAL-programmet

DFD: Kap. 1542 Internasjonalt samarbeid post 70 og 71 Internasjonale program, nasjonal medfinansiering og mobilisering

Norsk deltakelse i «The Digital Europe Program» (DIGITAL) og medfinansiering av de to European Digital Innovation Hubs (EDIHene) er viktig. For å sikre langsiktig konkurranseevne, investeringer fra næringslivet og maksimere effekten av EU-finansiering, kreves en stabil og forutsigbar nasjonal medfinansiering. Norge har allerede betalt nærmere 2 milliarder kr. for å delta i programmet.

Det er positivt at regjeringen viderefører den nasjonale medfinansieringen til EDIHene, men dagens ramme medfører at den norske deltakelsen er lavere enn den ellers kunne ha vært på flere av utlysningene. Økt medfinansiering også til andre deler av DIGITAL, vil muliggjøre støtte til SMBer for raskere å ta i bruk ny teknologi.

Vi foreslår:
Nasjonal medfinansiering oppjusteres til 50 millioner kr. slik at norske FoUI-aktører kan delta i DIGITAL på like vilkår som europeiske aktører og øke norsk returandel fra EU.

En nasjonal innovasjonsstrategi

Vi har flere innspill til statsbudsjettet for 2027 som behandles av andre komiteer, herunder Finanskomiteen, Næringskomiteen, Utdannings- og forskningskomiteen og Utenriks- og forsvarskomiteen.

I en tid hvor forsvars- og beredskapsevnen skal økes, må man også sikre et godt rigget innovasjonssystem for å få frem virksomhetene og løsningene som kan bidra til å styrke forsvarsevnen samt grønn omstilling. Vi får ikke mer nyskaping, økt kommersialisering fra forskning, raskere skalering og styrket beredskap gjennom å kutte i entreprenørskap og innovasjon. For å sikre norsk konkurransekraft, er det behov for en tydelig og målbar innovasjonsambisjon og en nasjonal innovasjonsstrategi.

Vennlig hilsen,

Trine Ellingsen
daglig leder, FIN

Eli Wathne
seniorrådgiver, FIN